

Calypogeia arguta

Atlantsäckmossa

Mossor

Klass: *Marchantiopsida*, **Ordning:** *Jungermanniales*, **Familj:** *Calypogeiaceae*, **Släkte:** *Calypogeia* (säckmossor),
Art: *Calypogeia arguta* - atlantsäckmossa Nees & Mont. **Synonymer:**

Kännetecken

Atlantsäckmossa är en ljusgrön, späd bladlevermossa. Arten växer i tunna, vitgröna fläckar. Den känns främst igen på att sidobladen har två uddliska spetsar, att stiplerna har fyra spetsar och att bladcellerna och stamcellerna är reellt stora. Arten är aldrig funnen fertil i Sverige men groddkorn är vanliga. En förväxling med tandsäckmossa *C. fissa* är möjlig, men denna art har glatt kutikula medan den är fint papillös hos atlantsäckmossa. Arterna växer ofta tillsammans.

Utbredning och status

Arten är i Sverige funnen i Skåne (2 lokaler), Bohuslän (3), Halland (14) och Västergötland (2). Helt nyligen är den även funnen i Dalsland. Endast på fem av dessa lokaler är arten sedd sedan 1970-talet. Den finns i Norge, koncentrerad till de västligaste fylkena. Världsutbredningen omfattar Europa, Madeira, Kanarieöarna, Marocko, Algeriet, Tunisien, Asien samt även Kuba. Atlantsäckmossan har noterats i några floror även från östra delarna av Amerika, men det rör sig om en förväxling med *C. sullivanii* (Schuster 1969). Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa.

Ekologi

Mossan växer på bar mineraljord vid vattendrag, både i skog och på öppen mark, i det senare fallet i väl expositionsskyddat läge. Den växer med förkärlek på permanent fuktigt substrat, gärna i forsdimma från vattenfall. Arten är kalkskyende och växer ofta tillsammans med tandsäckmossa och smaragdmossa *Dicranella heteromalla*.

Hot

En alltför liten population och ett begränsat antal lokaler innebär att artens fortbestånd inte kan anses som säkerställt. Den har dålig tolerans mot uttorkning och ökad exposition och hotas därför främst av kalhuggning, dikning samt reglering av vattendrag som innebär minskad forsdimma.

Åtgärder

Markanvändning som leder till ökad exposition samt dikning bör helt undvikas vid kända förekomster. Därtill bör ändring av vattenflödet i intilliggande vattendrag inte minskas.

Övrigt

Utländska namn - NO: Kystflak, GB: Notched Pouchwort.

Litteratur

- Arnell, S. 1956. *Illustrated moss flora of Fennoscandia* 1. Hepaticae. Lund.
- Damsholt, K. 2002. *Illustrated flora of Nordic liverworts and hornworts*. -- Nordic Bryological Society, Copenhagen and Lund
- Hill, M.O., Preston, C.D. & Smith, A.J.E. 1991. *Atlas of the bryophytes of Britain and Ireland. Vol. 1. Liverworts*. Harley Books, Colchester.
- Jørgensen, E. 1934. Norges levermoser. *Bergens Mus. Skr.* 16.
- Muyldermans, L., van Zanten, B.O. & Zuttere, Ph. de, 1971. *Calypogeia arguta* Mont. et Nees dans le Bénélux. *Lindbergia* 1: 57-59.
- Müller, K. 1954. Die pflanzengeographischen Elemente in der Lebermoosflora Deutschlands. *Rev. Bryol. Lichénol.* 23: 109-122.
- Schuster, M.R. 1969. *The Hepaticae and Anthocerotae of North America* II. New York & London.

Författare

Erik Sjögren 1984. Rev. Tomas Hallingbäck 2010. © ArtDatabanken, SLU 2010.